

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kymmenes jaosto)

28 päivänä maaliskuuta 2019*

Ennakkoratkaisupyyntö – Ympäristö – Direktiivi 2008/98/EY ja päätös 2000/532/EY – Jätteet – Luokittelu vaaralliseksi jätteeksi – Jäte, jolle voidaan antaa sekä vaarallisuutta että vaarattomuutta osoittava jättekoodi

Yhdistetyissä asioissa C-487/17–C-489/17,

joissa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvista ennakkoratkaisupyyntöistä, jotka Corte suprema di cassazione (ylin tuomioistuin, Italia) on esittänyt 21.7.2017 tekemillään päätöksillä, jotka ovat saapuneet unionin tuomioistuimeen 10.8.2017, saadakseen ennakkoratkaisun rikosasioissa, joissa vastaajina ovat

Alfonso Verlezza,

Riccardo Traversa,

Irene Cocco,

Francesco Rando,

Carmelina Scaglione,

Francesco Rizzi,

Antonio Giuliano,

Enrico Giuliano,

Refecta Srl,

E. Giovi Srl,

Vetreco Srl ja

SE.IN Srl (C-487/17),

Carmelina Scaglione (C-488/17) ja

MAD Srl (C-489/17),

Procuratore della Repubblica presso il Tribunale di Roman ja

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

Procuratore generale della Repubblica presso la Corte suprema di cassazione

osallistuessaa asioiden käsittelyyn,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kymmenes jaosto),

toimien kokoonpanossa: presidentti K. Lenaerts, joka hoitaa kymmenennen jaoston puheenjohtajan tehtäviä, sekä tuomarit F. Biltgen (esittelevä tuomari) ja E. Levits,

julkisasiamies: M. Campos Sánchez-Bordona,

kirjaaja: hallintovirkamies R. Schiano,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 6.9.2018 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Alfonso Verlezza, edustajanaan V. Spigarelli, avvocato,
- Francesco Rando, edustajanaan F. Giampietro, avvocato,
- Enrico ja Antonio Giuliano, edustajanaan L. Imperato, avvocato,
- E. Giovi Srl, edustajinaan F. Pugliese ja L. Giampietro, avvocatessa,
- Vetreco Srl, edustajanaan G. Sciacchitano, avvocato,
- MAD Srl, edustajinaan R. Mastroianni, F. Lettera ja M. Pizzutelli, avvocati,
- Procuratore della Repubblica presso il Tribunale di Roma, asiamiehinään G. Pignatone ja A. Galanti,
- Italian hallitus, asiamiehenään G. Palmieri, avustajanaan G. Palatiello, avvocato dello Stato,
- Euroopan komissio, asiamiehinään G. Gattinara, F. Thiran ja E. Sanfrutos Cano,

kuultuaan julkisasiamiehen 15.11.2018 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyynnöt koskevat jätteistä ja tiettyjen direktiivien kumoamisesta 19.11.2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/98/EY (EUVL 2008, L 312, s. 3), sellaisena kuin se on muutettuna 18.12.2014 annetulla komission asetuksella (EU) N:o 1357/2014 (EUVL 2014, L 365, s. 89 ja oikaisu EUVL 2017, L 42, s. 43) (jäljempänä direktiivi 2008/98), 4 artiklan 2 kohdan ja liitteen III sekä jätteistä annetun neuvoston direktiivin 75/442/EY 1 artiklan a alakohdan mukaisen jäteluettelon laatimisesta tehdyn komission päätöksen 94/3/EY ja vaarallisista jätteistä annetun neuvoston direktiivin 91/689/EY 1 artiklan 4 kohdan mukaisen vaarallisten jätteiden luettelon laatimisesta tehdyn neuvoston päätöksen 94/904/EY korvaamisesta 3.5.2000 tehdyn komission päätöksen 2000/532/EY (EYVL 2000, L 226, s. 3), sellaisena kuin se on muutettuna 18.12.2014 annetulla komission päätöksellä 2014/955/EU (EUVL 2014, L 370, s. 44) (jäljempänä päätös 2000/532), liitteessä olevan otsikon ”Arviointi ja luokittelu” jälkeen olevan 2 kohdan tulkintaa.

- 2 Nämä pyynnot on esitetty rikosasioissa, joissa vastaajina ovat Alfonso Verlezza, Riccardo Traversa, Irene Cocco, Francesco Rando, Carmelina Scaglione, Francesco Rizzi, Antonio Giuliano, Enrico Giuliano, Refecta Srl, E. Giovi Srl, Vetreco Srl ja SE.IN Srl (asia C-487/17), Carmelina Scaglione (asia C-488/17) ja MAD Srl (asia C-489/17) ja joissa on kyse erityisesti jätteen laittomaan kauppaan liittyvistä rikoksista.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

- 3 Direktiivin 2008/98 johdanto-osan 14 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”Jätteen luokittelun vaaralliseksi jätteeksi olisi perustuttava muun muassa yhteisön kemikaalilainsäädäntöön erityisesti valmisteiden vaarallisiksi luokittelun osalta, mukaan lukien sitä varten käytettävät pitoisuuksien raja-arvot. Vaarallista jätettä olisi säänneltävä tiukoin erityisvaatimuksin, jotta voidaan estää tai rajoittaa mahdollisimman pitkälle epäasianmukaisesta käsittelystä mahdollisesti koituvia haittavaikutuksia ympäristölle ja ihmisten terveydelle. Lisäksi on säilytettävä järjestelmä, jossa jäte ja vaarallinen jäte on luokiteltu komission päätöksellä [2000/532] – – viimeksi vahvistetun jäteluettelon mukaisesti, jotta edistetään jätteen yhdenmukaistettua luokittelua ja varmistetaan vaarallisen jätteen yhdenmukaistettu määrittely yhteisössä.”

- 4 Direktiivin 2008/98 3 artiklassa annetaan muun muassa seuraavat määritelmät:

”1) ’jätteellä’ [tarkoitetaan] mitä tahansa ainetta tai esinettä, jonka haltija poistaa käytöstä, aikoo poistaa käytöstä tai on velvollinen poistamaan käytöstä;

2) ’vaarallisella jätteellä’ [tarkoitetaan] jätettä, jolla on yksi tai useampi liitteessä III lueteltu vaarallinen ominaisuus;

--

6) ’jätteen haltijalla’ [tarkoitetaan] jätteen tuottajaa taikka luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, jonka hallussa jäte on;

7) ’kauppiaalla’ [tarkoitetaan] mitä tahansa yritystä, joka toimii toimeksiantajana jätteen ostossa ja sen jälkeisessä myynnissä, mukaan lukien kauppiaat, jotka eivät ota jätettä fyysisesti haltuunsa;

8) ’välittäjällä’ [tarkoitetaan] mitä tahansa yritystä, joka järjestää jätteen hyödyntämisen tai loppukäsittelyn toisten puolesta, mukaan lukien välittäjät, jotka eivät ota jätettä fyysisesti haltuunsa;

9) ’jätehuollolla’ [tarkoitetaan] jätteen keräystä, kuljetusta, hyödyntämistä ja loppukäsittelyä, mukaan lukien tällaisten toimintojen valvonta ja loppusijoituspaikkojen jälkihoito sekä kauppiaina tai välittäjänä toteutetut toimet;

10) ’keräyksellä’ [tarkoitetaan] jätteen kokoamista, mukaan lukien jätteen alustava lajittelu ja alustava varastointi sen kuljettamiseksi jätteenkäsittelylaitokseen;

--”

- 5 Kyseisen direktiivin 4 artiklan 2 kohdan kolmannessa alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on otettava huomioon yleiset ennakkovarautumista, kestävyyttä, teknistä toteutettavuutta ja taloudellista hyväksyttävyyttä ja luonnonvarojen suojelua koskevat ympäristönsuojeluperiaatteet sekä ympäristöä, ihmisten terveyttä, taloutta ja yhteiskuntaa koskevat kokonaisvaikutukset 1 ja 13 artiklan mukaisesti.”

- 6 Mainitun direktiivin 7 artiklassa, jonka otsikko on ”Jäteluettelo”, säädetään seuraavaa:

”1. Toimenpiteet, joiden tarkoituksena on muuttaa tämän direktiivin muita kuin keskeisiä osia, ja jotka koskevat päätöksellä 2000/532/EY laaditun jäteluettelon saattamista ajan tasalle, hyväksytään 39 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua valvonnan käsittävää sääntelymenettelyä noudattaen. Jäteluettelon sisällytetään vaaralliset jätteet ja siinä otetaan huomioon jätteen alkuperä ja koostumus sekä tarvittaessa vaarallisten aineiden pitoisuuksien raja-arvot. Jäteluettelo on sitova siltä osin kuin on kyse vaaralliseksi jätteeksi katsottavan jätteen määrittelystä. Aineen tai esineen sisällyttäminen luetteloon ei tarkoita, että se on kaikissa tapauksissa jätettä. Aine tai esine katsotaan jätteeksi ainoastaan, jos se on 3 artiklan 1 kohdassa olevan määritelmän mukainen.

2. Jäsenvaltio voi pitää jätettä vaarallisena jätteenä, vaikka sitä ei ole sellaiseksi merkitty jäteluettelon, jos sillä on yksi tai useampi liitteessä III lueteltu ominaisuus. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava tällaisista tapauksista komissiolle viipymättä. Niiden on sisällytettävä tapaukset 37 artiklan 1 kohdan mukaiseen kertomukseen ja annettava komissiolle kaikki asiaankuuluvat tiedot. Saatujen ilmoitusten perusteella luettelo tarkistetaan, jotta voidaan päättää sen mukauttamisesta.

3. Jos jäsenvaltio voi esittää selvityksen, joka osoittaa, että tietyllä luetteloon vaaralliseksi jätteeksi merkityllä jätteellä ei ole liitteessä III lueteltuja ominaisuuksia, se voi katsoa kyseisen jätteen olevan vaaratonta jätettä. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava tällaisista tapauksista komissiolle viipymättä ja esitettävä komissiolle tarvittava selvitys. Saatujen ilmoitusten perusteella luettelo tarkistetaan, jotta voidaan päättää sen mukauttamisesta.

4. Vaarallisen jätteen luokittelu vaarattomaksi jätteeksi ei voi perustua jätteen laimentamiseen tai sekoittamiseen vaarallisten aineiden alkuperäisten pitoisuuksien alentamiseksi vaaralliselle jätteelle asetettujen raja-arvojen alapuolelle.

--

6. Jäsenvaltio voi pitää jätettä vaarattomana jätteenä 1 kohdassa tarkoitetun jäteluettelon mukaisesti.

--”

- 7 Direktiivin 2008/98 liitteessä III luetellaan ne eri ominaisuudet, jotka tekevät jätteestä vaarallisen. Mainitussa liitteessä säädetään testausmenetelmistä seuraavaa:

”Käytettävät menetelmät on esitetty [testimenetelmien vahvistamisesta kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista (REACH) annetun asetuksen (EY) N:o 1907/2006 nojalla 30.5.2008 annetussa komission] asetuksessa (EY) N:o 440/2008 [(EUVL 2008, L 142, s. 1)] ja muissa asiaankuuluvissa [Euroopan standardointikomitean (CEN)] asiakirjoissa tai muissa kansainvälisesti tunnustetuissa testausmenetelmissä ja ohjeissa.”

- 8 Päätöksen 2000/532 liitteessä säädetään otsikon ”Arviointi ja luokittelu” jälkeen seuraavaa:

”1. Jätteen vaarallisten ominaisuuksien arviointi

Jätteiden vaarallisia ominaisuuksia arvioitaessa on sovellettava direktiivin 2008/98/EY liitteessä III vahvistettuja perusteita. Vaaraominaisuuksien HP 4, HP 6 ja HP 8 osalta arvioinnissa on sovellettava direktiivin 2008/98/EY liitteessä III ilmoitettuja yksittäisten aineiden raja-arvoja. Jos aineen pitoisuus jätteessä on pienempi kuin raja-arvo, sitä ei sisällytetä kynnysarvoja koskeviin laskelmiin. Jos jätteen vaarallinen ominaisuus on arvioitu testillä ja käyttämällä direktiivin 2008/98/EY liitteessä III ilmoitettuja vaarallisten aineiden pitoisuuksia, testin tulokset jäävät voimaan.

2. Jätteen luokittelu vaaralliseksi

Kaikkien jäteluettelossa asteriskilla (*) merkittyjen jätteiden katsotaan olevan direktiivin [2008/98] mukaisia vaarallisia jätteitä, ellei sovelleta mainitun direktiivin 20 artiklaa.”

Sellaisiin jätteisiin, joille voitaisiin antaa sekä vaarallisuutta että vaarattomuutta osoittava jättekoodi, sovelletaan seuraavaa:

- Yhdenmukaistetussa jäteluettelossa vaaralliseksi merkitty nimike, jossa on viitattu erityisesti tai yleisesti 'vaarallisiin aineisiin', voidaan liittää jätteeseen ainoastaan, jos jätteet sisältävät näitä vaarallisia aineita, jotka aiheuttavat sen, että jätteellä on yksi tai useampi vaaraominaisuuksista HP 1–HP 8 ja/tai HP 10–HP 15, sellaisina kuin ne on lueteltu direktiivin [2008/98] liitteessä III. Vaaraominaisuuden HP 9 'tartuntavaarallinen' arviointi on suoritettava jäsenvaltioiden asiaankuuluvan lainsäädännön tai viiteasiakirjojen mukaisesti.
- Vaaraominaisuutta voidaan arvioida selvittämällä aineen pitoisuus jätteessä, kuten on yksilöity direktiivin [2008/98] liitteessä III, tai ellei asetuksessa (EY) N:o 1272/2008 muuta yksilöidä, suorittamalla testi asetuksen [N:o 440/2008] tai muiden kansainvälisesti tunnustettujen testimenetelmien ja ohjeiden mukaisesti, ottaen huomioon asetuksen (EY) N:o 1272/2008 7 artikla eläimillä ja ihmisillä suoritettavien testien osalta.

--”

- 9 Asetuksen N:o 1357/2014 johdanto-osan toisessa perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”Direktiivissä 2008/98/EY todetaan, että jätteen luokittelun vaaralliseksi jätteeksi olisi perustuttava muun muassa unionin kemikaalilainsäädäntöön erityisesti valmistajien vaaralliseksi luokittelun osalta, luokitteluun käytettävät pitoisuusraja-arvot mukaan lukien. Lisäksi on tarpeen säilyttää järjestelmä, jossa jätteet ja vaaralliset jätteet on luokiteltu – päätöksellä [2000/532] viimeksi vahvistetun jäteluettelon mukaisesti, jotta edistetään jätteiden yhdenmukaistettua luokittelua ja varmistetaan vaarallisten jätteiden yhdenmukaistettu määrittely unionissa.”

Italian oikeus

- 10 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen antamien tietojen mukaan jätteitä koskevat perussäännökset ovat nykyisin 3.4.2006 annetussa asetuksessa nro 152 (GURI nro 88, Supplemento ordinario, 14.4.2006; jäljempänä asetus nro 152/2006). Erityisesti kyseisen asetuksen 184 §:ssä säädetään jätteiden luokittelusta erottelemalla jätteet niiden alkuperän mukaan yhdyskuntajätteiksi ja erityisjätteiksi, jotka puolestaan voidaan vaaraominaisuuksiensa perusteella luokitella vaaralliseksi jätteiksi ja vaarattomiksi jätteiksi. Kyseistä 184 §:ää on muutettu useaan kertaan.
- 11 Kyseisen pykälän 4 momentissa säädettiin alun perin, että ministeriöiden yhteisellä asetuksella vahvistetaan jäteluettelo unionin oikeuden eri säännösten ja erityisesti päätöksen 2000/532 mukaisesti, ja siinä täsmennettiin, että kyseisen asetuksen antamiseen asti sovellettiin ympäristöministerin 9.4.2002

antamaa ohjetta, joka oli asetuksen nro 152/2006 liitteessä D. Samassa pykälässä myös määriteltiin vaarallisiksi jätteiksi sellaiset jätteet, jotka eivät olleet kotitalousjätteitä ja jotka oli liitteessä D olevassa luettelossa merkitty asteriskilla vaarallisiksi.

- 12 Asetuksen nro 152/2006 liitteen D johdanto-osaa muutettiin 11.8.2014 annetulla lailla nro 116 (GURI nro 192, Supplemento ordinario, 20.8.2014; jäljempänä laki nro 116/2014), jolla 24.6.2014 annettu asetus nro 91 muutoksineen muutettiin lain tasoiseksi ja jossa annettiin seuraavat säännökset:

”1. Jätteet luokittelee tuottaja, joka antaa niille asianmukaisen CED-koodin [eurooppalaisen jättekoodin] soveltamalla päätökseen [2000/532] sisältyviä määräyksiä.

2. Jäte, joka on luokiteltu CED-koodinsa perusteella aina vaaralliseksi, on vaarallista jätettä ilman lisäarviointia. Kyseisen jätteen käsittelyä varten on yksilöitävä sen vaaraominaisuudet, jotka on määritelty koodeilla H 1–H 15.

3. Jäte, joka on luokiteltu CED-koodinsa perusteella aina vaarattomaksi, on vaaratonta jätettä ilman lisäarviointia.

4. Jos jäte on luokiteltu rinnakkaisiin koodeihin, joista toinen osoittaa vaarallista ja toinen vaaratonta jätettä, kyseisen jätteen vaaraominaisuudet on selvitettävä sen vahvistamiseksi, onko jäte vaarallinen vai ei. Jätteen vaaraominaisuuksien selvittämiseksi on suoritettava seuraavat tarkastukset: a) jätteeseen sisältyvät kemialliset yhdisteet tunnistetaan käyttämällä tuottajan täyttämää lomaketta, kemiallisesta prosessista olevia tietoja ja jätenäytteitä ja -analyysejä; b) näihin yhdisteisiin liittyvät vaarat määritetään ottamalla huomioon vaarallisten aineiden ja valmisteiden pakkausmerkintöihin liittyvä unionin lainsäädäntö, eurooppalaiset ja kansainväliset tietolähteet ja tuotteiden, joista jäte on peräisin, turvallisuuslomake; c) määritetään, aiheuttavatko jätteeseen sisältyvien yhdisteiden pitoisuudet vaaraominaisuuksia, vertaamalla kemiallisissa analyyseissä todettuja pitoisuuksia kyseisiä ainesosia koskeissa säännöksissä asetettuun raja-arvoon tai tekemällä testejä sen tarkistamiseksi, onko kyseisellä jätteellä määrättyjä vaaraominaisuuksia.

5. Jos kemialliset analyysit osoittavat jätteen ainesosat ilman lisäarviointia eivätkä kemialliset yhdisteet, joista jäte muodostuu, ole täsmällisesti tiedossa, jätteen vaaraominaisuuksien tunnistamisen perusteeksi on ennalta varautumista koskevan periaatteen mukaisesti otettava vaarallisimmat yhdisteet.

6. Jos jätteeseen sisältyvät aineet eivät ole tiedossa tai niitä ei ole tunnistettu edellisissä kohdissa säädetyillä menettelytavoilla tai vaaraominaisuuksia ei voida selvittää, jäte luokitellaan vaaralliseksi.

7. Luokittelu on aina tehtävä ennen kuin jäte siirretään pois tuotantopaikasta.”

Pääasiat ja ennakkoratkaisukysymykset

- 13 Ennakkoratkaisupyynnöt on esitetty kolmessa asiassa, joissa on kyse rikosoikeudenkäynneistä, jotka on pantu vireille noin kolmeakymmentä vastaajaa vastaan, joita syytetään vaarallisten jätteiden käsittelyyn liittyvistä rikoksista.

- 14 Ennakkoratkaisupyynnöistä ilmenee, että nämä vastaajat ovat toimineet kaatopaikkojen, jätteenkeräisyhtiöiden, jätteitä tuottavien yhtiöiden ja jätteiden kemiallisia analyysejä suorittavien yhtiöiden johtotehtävissä ja että heidän epäillään näissä tehtävissään syyllistyneen laittomaan jätteiden kauppaan asetuksen nro 152/2006 260 §:n vastaisesti. Heitä syytetään siitä, että he ovat käsitelleet vaarattomina jätteinä sellaisia jätteitä, joille oli mahdollista antaa sekä vaarallisuutta että vaarattomuutta osoittava jättekoodi (jäljempänä rinnakkaiskoodit). Syytteiden mukaan he ovat antaneet

mainituille jätteille vaarattomuutta osoittavia jätkekoodeja sellaisten osittaisten kemiallisten analyysien perusteella, jotka eivät olleet tyhjentäviä, ja sen jälkeen käsitelleet niitä kaatopaikoilla vaarattomina jätteinä.

- 15 Tässä yhteydessä Giudice per le indagini preliminari del Tribunale di Roma (Rooman alioikeuden tutkintatuomari, Italia) määräsi useita takavarikkoja, jotka kohdistuivat kaatopaikkoihin, joilla kyseisiä jätteitä oli käsitelty, sekä näiden kaatopaikkojen omistajille kuuluviin varoihin, ja nimesi tässä yhteydessä kuudeksi kuukaudeksi toimitsijamiehen valvomaan kaatopaikkoja ja jätteiden tuotanto- ja keruupaikkoja.
- 16 Tribunale di Roma (Rooman alioikeus, Italia), jossa syytetyt olivat nostaneet useita kanteita näistä toimenpiteistä, kumosi kyseiset toimenpiteet kolmella erillisellä päätöksellä.
- 17 Procuratore della Repubblica presso il Tribunale di Roma (Rooman alioikeuden virallinen syyttäjä, Italia) teki kyseisistä päätöksistä kolme valitusta Corte suprema di cassazioneen (ylin tuomioistuin, Italia).
- 18 Kyseisen tuomioistuimen mukaan pääasioissa on kyse niiden perusteiden määrittämisestä, joita on sovellettava arvioitaessa sellaisten jätteiden vaaraominaisuuksia, joille voidaan antaa rinnakkaiskoodeja. Mainittu tuomioistuin täsmentää tältä osin, että näiden perusteiden määrittely muodostaa kysymyksen, jota on käsitelty kansallisessa oikeuskäytännössä ja oikeuskirjallisuudessa kymmenen viimeisimmän vuoden aikana ja että asioiden kannalta merkityksellisten kansallisen oikeuden säännösten ja unionin oikeuden säännösten tulkintatapaa koskevaan kysymykseen on omaksuttu kaksi erilaista ratkaisua.
- 19 Siten yhtäältä niin sanotun varmuusperiaatteen tai vaarallisuusolettaman periaatteen mukaan, jonka esikuvana ajatellaan olevan ennalta varautumisen periaatteen, sellaisten jätteiden, joille voidaan antaa rinnakkaiskoodeja, haltijan on kyettävä kumoamaan oletama näiden jätteiden vaarallisuudesta, jolloin haltijalla on velvollisuus suorittaa analyysijä sen osoittamiseksi, ettei kyseisiin jätteisiin sisälly mitään vaarallista ainetta.
- 20 Toisaalta niin sanotun todennäköisyysperiaatteen mukaan, jonka esikuvana on kestävän kehityksen periaate ja joka nojautuu päätöksen 2000/532 italiankielisen version liitteessä otsikon ”Arviointi ja luokittelu” jälkeen olevan 2 kohdan sanamuotoon, sellaisten jätteiden, joille voidaan antaa rinnakkaiskoodeja, haltijalla on harkintavaltaa ryhtyessään selvittämään ennalta kyseisten jätteiden vaarallisuutta asianmukaisilla analyyseillä. Tämän periaatteen mukaan kyseisten jätteiden haltija voi rajoittaa analyysinsä sellaisiin aineisiin, joita voi suurella todennäköisyydellä sisältyä tuotteisiin, joihin kyseisen jätteen tuottamisprosessi perustuu.
- 21 Tässä tilanteessa Corte suprema di cassazione päätti lykätä asioiden käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset, jotka on laadittu kaikissa kolmessa asiassa C-487/17–C-489/17 samaa sanamuotoa käyttäen:
 - ”1) Kun jätteitä luokitellaan rinnakkaiskoodeihin, onko päätöksen [2000/532] liitettä ja [direktiivin 2008/98 liitettä III] tulkittava siten, että mikäli jätteen koostumusta ei tunneta, jätteen tuottajan on suoritettava alustava luonnehdinta, ja jos on, miten laajalti?
 - 2) Onko vaarallisia aineita koskevan tutkimuksen perustuttava edeltä käsin määrättyihin, yhtenäisiin menetelmiin?
 - 3) Onko vaarallisia aineita koskevan tutkimuksen perustuttava sellaiseen perusteelliseen ja edustavaan menetelmään, jossa otetaan huomioon jätteen koostumus, jos tämä jo tunnetaan tai se on yksilöity luonnehdintavaiheessa, vai voidaanko vaarallisia aineita koskeva tutkimus sitä vastoin suorittaa todennäköisyysperusteiden mukaan ottamalla huomioon sellaiset aineet, jotka voisivat järkevästi katsoen sisältyä kyseiseen jätteeseen?

4) Jos on epävarmaa, onko jätteessä vaarallisia aineita, tai tätä on mahdotonta varmuudella todeta, onko kyseinen jäte kuitenkin luokiteltava vaaralliseksi jätteeksi ja onko sitä käsiteltävä sellaisena ennalta varautumista koskevan periaatteen nojalla?”

22 Unionin tuomioistuimen presidentin 7.9.2017 antamalla päätöksellä asiat C-487/17–C-489/17 yhdistettiin kirjallista ja suullista käsittelyä sekä tuomion antamista varten.

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Tutkittavaksi ottaminen

23 Francesco Rando, Vetreco Srl ja Procuratore generale della Repubblica presso la Corte suprema di cassazione (ylimmän tuomioistuimen virallinen syyttäjä, Italia) katsovat, että ennakkoratkaisupyyntöjen tutkittavaksi ottamisen edellytykset puuttuvat ja ne on sen vuoksi jätettävä tutkimatta.

24 Randon mukaan ennakkoratkaisukysymykset ovat asiaan vaikuttamattomia, koska ne perustuvat lain nro 116/2014 soveltamiseen. Kyseinen laki on Randon mukaan tekninen normi, joka olisi pitänyt antaa etukäteen tiedoksi komissiolle. Koska tällaista tiedoksiantoa ei ole tapahtunut, mainittua lakia ei voida soveltaa yksityisiin.

25 Vetreco katsoo, etteivät ennakkoratkaisukysymykset ole tarpeen pääasioiden ratkaisemiseksi, koska Italian oikeuskäytännössä on määritelty perusteet, joiden mukaisesti sellaiset jätteet, joihin voidaan soveltaa rinnakkaiskoodeja, on luokiteltava. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen olisi siten tyydyttävä arvioimaan tosiseikat ja soveltamaan omaa oikeuskäytäntöään, joten asiaa ei ole tarpeen tiedustella unionin tuomioistuimelta.

26 Ylimmän tuomioistuimen virallinen syyttäjä katsoo ensinnäkin, että esitetyissä kysymyksissä ei yksilöidä tarkasti niitä unionin oikeussääntöjä, joita kysymyksissä pyydetään tulkitsemaan, sillä ainoastaan ensimmäisessä kysymyksessä viitataan yleisesti päätökseen 2000/532 ja direktiiviin 2008/98. Kysymykset eivät myöskään täytä itseriittoisuutta koskevia vaatimuksia, koska niitä ei voida ymmärtää sellaisinaan. Virallisen syyttäjän mukaan ennakkoratkaisupyyntöihin ei myöskään sisälly minkäänlaista selitystä vuosina 2013–2015 tehdyksi väitetyille lainvastaiselle luokittelulle eikä ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ole selittänyt, millainen looginen ja selittävä yhteys vallitsee yhtäältä ennakkoratkaisupyyntöjen perusteluissa mainitun ainoan tulkinnanvaraisuuden, joka koskee päätöksen 2000/532 liitteessä otsikon ”Arviointi ja luokittelu” jälkeen 2 kohdassa esiintyviä sanoja ”voidaan” ja ”mukaisesti”, ja toisaalta ennakkoratkaisukysymysten, jotka liittyvät perusteluissa käsittelemättä jätettyihin seikkoihin, välillä.

27 Tältä osin on syytä muistuttaa, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan SEUT 267 artiklassa määrätty menettely on väline unionin tuomioistuimen ja kansallisten tuomioistuinten välisen yhteistyön toteuttamiseksi. Tästä seuraa, että yksinomaan kansallisen tuomioistuimen, jossa asia on vireillä ja joka vastaa annettavasta ratkaisusta, tehtävänä on kunkin asian erityispiirteiden perusteella harkita, onko ennakkoratkaisu tarpeen asian ratkaisemiseksi ja onko sen unionin tuomioistuimelle esittämällä kysymyksillä merkitystä asian kannalta (ks. mm. tuomio 17.7.1997, Leur-Bloem, C-28/95, EU:C:1997:369, 24 kohta ja tuomio 7.7.2011, Agafiței ym., C-310/10, EU:C:2011:467, 25 kohta).

28 Näin ollen silloin, kun kansallisten tuomioistuinten esittämät ennakkoratkaisukysymykset koskevat unionin oikeuden säännöksen tulkintaa, unionin tuomioistuimen on lähtökohtaisesti annettava ennakkoratkaisu (ks. mm. tuomio 17.7.1997, Leur-Bloem, C-28/95, EU:C:1997:369, 25 kohta ja tuomio 7.7.2011, Agafiței ym., C-310/10, EU:C:2011:467, 26 kohta).

- 29 Unionin tuomioistuin voi kuitenkin jättää kansallisen tuomioistuimen esittämän ennakkoratkaisukysymyksen tutkimatta, jos on ilmeistä, että pyydetyllä unionin oikeuden tulkitsemisella ei ole mitään yhteyttä kansallisessa tuomioistuimessa käsiteltävän asian tosiseikkoihin tai kohteeseen, jos kyseinen ongelma on luonteeltaan hypoteettinen taikka jos unionin tuomioistuimella ei ole tiedossaan niitä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja, jotka ovat tarpeen, jotta se voisi antaa hyödyllisen vastauksen sille esitettyihin kysymyksiin (ks. mm. tuomio 11.7.2006, Chacón Navas, C-13/05, EU:C:2006:456, 33 kohta, tuomio 7.7.2011, Agafiței ym., C-310/10, EU:C:2011:467, 27 kohta ja tuomio 2.3.2017, Pérez Retamero, C-97/16, EU:C:2017:158, 22 kohta).
- 30 Nyt käsiteltävässä tapauksessa on ensinnäkin todettava, että vaikka ennakkoratkaisupyyntöihin sisältyvä tosiseikaston ja sovellettavien oikeussäntöjen kuvaus on suppea, tämä kuvaus täyttää kuitenkin unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 94 artiklan vaatimukset siten, että unionin tuomioistuin pystyy ymmärtämään sekä ne tosiseikat että ne oikeudelliset seikat, joista pääasiat ovat saaneet alkunsa.
- 31 Lisäksi on todettava, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on tämän tuomion 18–20 kohdasta ilmenevin tavoin selittänyt syyt, joiden vuoksi se on päättänyt pyytää ennakkoratkaisukysymysten kohteena olevien unionin oikeuden säännösten tulkitsemista.
- 32 Lopuksi on muistutettava, että teknisiä standardeja ja määräyksiä ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevia määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä 22.6.1998 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/34/EY (EYVL 1998, L 204, s. 37), sellaisena kuin se on muutettuna 20.7.1998 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 98/48/EY (EYVL 1998, L 217, s. 18), 10 artiklan mukaan jäsenvaltioilla ei ole velvollisuutta toimittaa komissiolle teknisiä määräyksiä koskevia ehdotuksia eikä ilmoittaa niistä komissiolle silloin, kun jäsenvaltiot täyttävät unionin direktiivien mukaisia velvoitteitaan.
- 33 Nyt käsiteltävässä tapauksessa ei ole kiistetty, että antaessaan lain nro 116/2014 säännökset Italian tasavalta on täyttänyt jätteen luokittelua koskevien direktiivien ja erityisesti direktiivin 2008/98 mukaisia velvoitteitaan. Tästä seuraa, että vaikka laki nro 116/2014 kuuluisi direktiivin 98/34 soveltamisalaan, se seikka, ettei kyseinen jäsenvaltio ole tehnyt ilmoitusta tämän lain säännöksistä, ei olisi sellainen olennaisten menettelymääräysten rikkominen, josta voisi seurata se, ettei kyseessä olevia teknisiä sääntöjä olisi sovellettava yksityisiin. Tämä ilmoittamatta jättäminen ei vaikuta niiden soveltamiseen yksityisiin, eikä se näin ollen vaikuta millään tavoin ennakkoratkaisukysymysten tutkittavaksi ottamisen edellytyksiin.
- 34 Näillä perusteilla on todettava, että ennakkoratkaisupyyntöihin sisältyy ne tosiseikat ja oikeudelliset seikat, jotka unionin tuomioistuin tarvitsee voidakseen antaa hyödyllisen vastauksen ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle.
- 35 Ennakkoratkaisupyyntöt on siten otettava tutkittavaksi.

Asiakysymys

Ensimmäinen, toinen ja kolmas kysymys

- 36 Ensimmäisellä, toisella ja kolmannella kysymyksellään, jotka on syytä tutkia yhdessä, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee lähinnä, onko direktiivin 2008/98 liitettä III ja päätöksen 2000/532 liitettä tulkittava siten, että sellaisen jätteen, jolle voidaan antaa sekä vaarallisuutta että vaarattomuutta osoittava jättekoodi mutta jonka koostumus ei ole alun perin tunnettu, haltijan on tätä luokittelua varten määritettävä jätteen koostumus ja selvitettävä, sisältyykö kyseiseen jätteeseen yksi tai useita vaarallisia aineita, määrittääkseen sen, onko kyseisellä jätteellä vaaraominaisuuksia, ja jos on, kuinka tarkasti ja millä menetelmillä ne on määritettävä.

- 37 Aluksi on syytä täsmentää, että olettaessaan, että pääasioissa kyseessä oleville jätteille, jotka ovat peräisin kunnallijätteiden mekaanisesta käsittelystä, on mahdollista antaa rinnakkaiskoodit, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuimen on selkeästi rajannut ennakkoratkaisukysymystensä kohteen siten, ettei unionin tuomioistuimen pidä pääasioiden eräiden asianosaisten päinvastaisista väitteistä huolimatta ottaa kantaa siihen, onko ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tekemä luokittelu oikea vai ei.
- 38 Direktiivin 2008/98 3 artiklan 2 alakohdan mukaan vaarallisella jätteellä tarkoitetaan ”jätettä, jolla on yksi tai useampi” kyseisen direktiivin ”liitteessä III lueteltu vaarallinen ominaisuus”. On syytä todeta se julkisasiamiehen ratkaisuehdotuksensa 33 kohdassa mainitsema seikka, että kyseisessä direktiivissä asetetaan vaarallisten jätteiden huollolle erityisvaatimuksia, jotka koskevat niiden jäljitettävyyttä, pakkaamista ja merkintöjä, sekä kielletään niiden sekoittaminen muiden vaarallisten jätteiden tai muiden jätteiden tai aineiden kanssa ja säädetään, että vaarallisia jätteitä voidaan käsitellä ainoastaan tähän osoitetuissa laitoksissa, joilla on siihen erityinen lupa.
- 39 Kuten direktiivin 2008/98 7 artiklan 1 kohdasta ilmenee, sen selvittämiseksi, kuuluuko jäte päätöksellä 2000/532 vahvistettuun jäteluetteloon, joka on sitova vaarallisiksi jätteiksi katsottavien jätteiden osalta, on otettava huomioon ”jätteen alkuperä ja koostumus sekä tarvittaessa vaarallisten aineiden pitoisuuksien raja-arvot”, koska kyseisten raja-arvojen perusteella on mahdollista tarkistaa, onko jätteellä yksi tai useampi kyseisen direktiivin liitteessä III lueteltu vaarallinen ominaisuus.
- 40 Tästä seuraa, että jollei tunneta ennalta sellaisen jätteen koostumusta, jolle on mahdollista antaa joko vaarallisuutta tai vaarattomuutta osoittava jättekoodi, tämän jätteen haltija on sen huollosta vastuullisena velvollinen kokoamaan tiedot, joiden perusteella se voi hankkia riittävät tiedot jätteen koostumuksesta ja siten antaa jätteelle asianmukaisen koodin.
- 41 Jollei tällaisen jätteen haltija nimittäin hanki näitä tietoja, hän saattaa laiminlyödä velvoitteensa jätteen huollosta vastaavana, jos myöhemmin osoittautuu, että jätettä on käsitelty vaarattomana jätteenä, vaikka sillä oli yksi tai useampi direktiivin 2008/98 liitteessä III säädetty vaarallinen ominaisuus.
- 42 On todettava julkisasiamiehen ratkaisuehdotuksensa 52 kohdassa mainitsemin tavoin, että on useita tapoja, joilla voidaan hankkia tarvittavat tiedot jätteiden koostumuksesta siten, että siinä mahdollisesti esiintyvät vaaralliset aineet ja sillä mahdollisesti olevat direktiivin 2008/98 liitteessä III luetellut vaaralliset ominaisuudet pystytään tunnistamaan.
- 43 Jätteiden haltija voi nojautua kyseisessä liitteessä otsikon ”Testausmenetelmät” jälkeen mainittujen menetelmien lisäksi muun muassa seuraaviin:
- tiedot ”jätettä tuottavasta” valmistusmenetelmästä tai kemiallisesta prosessista ja sen lähtöaineista ja välituotteista, asiantuntijalausunnat mukaan lukien
 - aineen tai esineen alkuperäisen tuottajan ennen aineen tai esineen muuttumista jätteeksi toimittamat tiedot, kuten käyttöturvallisuustiedotteet, tuotteen merkinnät tai tuoteselosteet
 - jäsenvaltioista saatavilla olevat jätteenanalyysien tietokannat ja
 - jätteiden näytteenotto ja kemiallinen analyysi.
- 44 Näytteenoton ja kemiallisen analyysin osalta on täsmennettävä julkisasiamiehen ratkaisuehdotuksensa 69 kohdassa toteamin tavoin, että näiden menetelmien on taattava tehokkuus ja edustavuus.
- 45 On syytä todeta, että jätteen kemiallisen analyysin on tosin annettava jätteen haltijalle mahdollisuus saada riittävät tiedot kyseisen jätteen koostumuksesta sen varmistamiseksi, onko kyseisellä jätteellä yksi tai useampi direktiivin 2008/98 liitteessä III lueteltu vaarallinen ominaisuus. Mitään kyseessä

olevan unionin säännösten säännöstä ei kuitenkaan voida tulkita siten, että tällaisen analyysin tarkoituksena olisi varmistaa, ettei kyseiseen jätteeseen sisälly mitään vaarallista ainetta, ja että jätteen haltijan olisi siten kyettävä kumoamaan oletama tämän jätteen vaarallisuudesta.

- 46 On nimittäin muistutettava yhtäältä, että direktiivin 2008/98 4 artiklasta johtuvien velvoitteiden osalta kyseisen artiklan 2 kohdasta ilmenee selvästi, että jäsenvaltioiden on tässä direktiivissä säädettyä jätehierarkiaa soveltaessaan toteutettava toimenpiteitä sellaisten vaihtoehtojen edistämiseksi, joilla päästään ympäristön kannalta parhaaseen mahdolliseen kokonaistulokseen (tuomio 15.10.2014, komissio v. Italia, C-323/13, ei julkaistu, EU:C:2014:2290, 36 kohta). Tätä varten kyseisessä artiklassa säädetään, että jäsenvaltioiden on otettava huomioon tekninen toteutettavuus ja taloudellinen hyväksyttävyyys, joten kyseisen direktiivin säännöksiä ei voida tulkita siten, että niissä asetettaisiin jätteiden haltijalle jätehuoltoon liittyviä teknisesti tai taloudellisesti kohtuuttomia velvoitteita. Toisaalta päätöksen 2000/532 liitteessä otsikon ”Arviointi ja luokittelu” jälkeen olevan 2 kohdan ensimmäisen luetelmakohdan mukaisesti sellaisen jätteen, johon voidaan soveltaa rinnakkaiskoodeja, luokittelu vaaralliseksi jätteeksi on asianmukaista vain siinä tapauksessa, että tämä jäte sisältää vaarallisia aineita, joiden vaikutuksesta sillä on yksi tai useampi direktiivin 2008/98 liitteessä III lueteltu vaarallinen ominaisuus. Tästä seuraa, että vaikka jätteen haltijalla ei ole velvollisuutta varmistaa, ettei kyseiseen jätteeseen sisälly mitään vaarallista ainetta, se on kuitenkin velvollinen tutkimaan sellaiset vaaralliset aineet, joita jätteessä voi perustellusti olettaa olevan, eikä jätteen haltijalla siten ole tältä osin minkäänlaista harkintavaltaa.
- 47 Kuten asianosaiset ovat istunnossa huomauttaneet, tämä tulkinta on nyttemmin vahvistettu 9.4.2018 annetussa komission tiedonannossa ”Tekniset ohjeet jätteiden luokittelusta” (EUVL 2018, C 124, s. 1). Koska kyseinen tiedonanto on kuitenkin annettu pääasioissa kyseessä olevien tosiseikkojen jälkeen, unionin tuomioistuimien, joka ottaa huomioon sen, että kyse on rikosasioista, katsoo, ettei tiedonantoa ole otettava huomioon ennakkoratkaisukysymyksiin annettavissa vastauksissa.
- 48 Sitä paitsi tämä tulkinta on myös unionin ympäristöpolitiikan suojelun korkean tason perusteisiin kuuluvan ennalta varautumisen periaatteen mukainen, sillä unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee, että jätteen vaaralliseksi luokittamisen kaltaiseen suojoimenpiteeseen on ryhdyttävä vain, jos mahdollisimman täydellisen riskinarvioinnin perusteella, jossa otetaan huomioon yksittäistapauksen erityisolosuhteet, on objektiivista näyttöä, joka osoittaa tällaisen luokittelun olevan tarpeen (ks. analogisesti tuomio 7.9.2004, Waddenvereniging ja Vogelbeschermingsvereniging, C-127/02, EU:C:2004:482, 44 kohta ja tuomio 13.9.2017, Fidenato ym., C-111/16, EU:C:2017:676, 51 kohta).
- 49 Sen jälkeen, kun jätteen haltija on koonnut tiedot jätteen koostumuksesta, sen on pääasioissa kyseessä olevan kaltaisissa tilanteissa arvioitava kyseisen jätteen vaaralliset ominaisuudet päätöksen 2000/532 liitteessä otsikon ”Arviointi ja luokittelu” jälkeen olevan 1 kohdan mukaisesti kyseisen jätteen luokitteluksi joko laskemalla jätteeseen sisältyvien vaarallisten aineiden pitoisuudet direktiivin 2008/98 liitteessä III kunkin aineen osalta säädettyihin raja-arvoihin verrattuna tai testaamalla tai näiden molempien menetelmien perusteella. Viimeksi mainitussa tapauksessa kyseisessä 1 kohdassa säädetään, että ”testin tulokset jäävät voimaan”.
- 50 Jätteen vaarallisuutta koskevan laskelman osalta päätöksen 2000/532 liitteessä otsikon ”Arviointi ja luokittelu” jälkeen olevan 2 kohdan toisesta luetelmakohdasta ilmenee, että jätteeseen sisältyvien sellaisten vaarallisten aineiden pitoisuudet, joiden vuoksi kyseisellä jätteellä voi olla vaarallisia ominaisuuksia, on laskettava direktiivin 2008/98 liitteessä III yksilöidyllä tavalla. Kyseiseen liitteeseen sisältyy vaaraominaisuuksien HP 4–HP 14 osalta täsmällisiä ohjeita näiden pitoisuuksien määrittämisestä, ja siinä vahvistetaan eri vaaraominaisuuksia koskevissa taulukoissa raja-arvot, joista alkaen kyseinen jäte on luokiteltava vaaralliseksi.

- 51 Testien osalta on ensinnäkin todettava, että vaaraominaisuuksien HP 1–HP 3 arviointi on direktiivin 2008/98 liitteestä III ilmenevin tavoin tehtävä testausmenetelmien mukaan, jos tämä on ”asianmukaista ja oikeasuhtaista”. Tästä seuraa, että kun jätteen vaarallisuutta voidaan arvioida aikaisemmin saatujen tietojen perusteella siten, että testaamiseen ryhtyminen ei olisi asianmukaista eikä oikeasuhteista, jätteen haltija voi luokitella jätteen ilman testaamista.
- 52 Toiseksi on todettava, että vaikka julkisasiamiehen ratkaisuehdotuksensa 64 kohdassa mainitsemin tavoin pitääkin paikkansa, ettei unionin lainsäätäjä ole tähän mennessä yhdenmukaistanut analyysi- ja testausmenetelmiä, sekä direktiivin 2008/98 liitteessä III että päätöksessä 2000/532 kuitenkin viitataan tältä osin yhtäältä asetukseen N:o 440/2008 ja asiaankuuluviin CEN:n asiakirjoihin ja toisaalta kansainvälisesti tunnustettuihin testausmenetelmiin ja ohjeisiin.
- 53 Direktiivin 2008/98 liitteen III otsikosta ”Testausmenetelmät” ilmenee kuitenkin, ettei tällä viittauksella suljeta pois sitä, että myös kansallisella tasolla kehitetyt testausmenetelmät voidaan ottaa huomioon edellyttäen, että ne on tunnustettu kansainvälisesti.
- 54 Ensimmäiseen, toiseen ja kolmanteen kysymykseen on näillä perusteilla vastattava, että direktiivin 2008/98 liitettä III ja päätöksen 2000/532 liitettä on tulkittava siten, että sellaisen jätteen, jolle on mahdollista antaa sekä vaarallisuutta että vaarattomuutta osoittava jättekoodi mutta jonka koostumus ei ole alun perin tunnettu, haltijan on tätä luokittelua varten määritettävä jätteen koostumus ja tutkittava sellaiset vaaralliset aineet, joita jätteessä voi perustellusti olettaa olevan, määrittääkseen sen, onko kyseisellä jätteellä vaarallisia ominaisuuksia, ja haltija voi tätä varten käyttää asetuksessa N:o 440/2008 säädettyjä näytteenottoja, kemiallisia analyysejä ja testauksia tai mitä tahansa muuta kansainvälisesti tunnustettua näytteenottoa, kemiallista analyysiä tai testausta.

Neljäs ennakkoratkaisukysymys

- 55 Neljännellä kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuimien tiedusteleo lähinnä, onko ennalta varautumisen periaatetta tulkittava siten, että jos sellaisen jätteen, jolle voidaan antaa rinnakkaiskoodit, vaarallisista ominaisuuksista on epätietoisuutta tai jollei ole mahdollista todeta varmuudella, ettei kyseiseen jätteeseen sisälly vaarallisia aineita, jäte on ennalta varautumisen periaatteen mukaisesti luokiteltava vaaralliseksi jätteeksi.
- 56 Tähän kysymykseen vastaamiseksi on aluksi muistutettava, että ennalta varautumisen periaate on SEUT 191 artiklan 2 kohdan mukaan yksi unionin ympäristöpolitiikan perusteista.
- 57 Sen jälkeen on muistutettava, että unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee, että ennalta varautumisen periaatteen oikea soveltaminen edellyttää ensinnäkin kyseessä olevien jätteiden mahdollisten kielteisten ympäristövaikutusten tunnistamista ja toiseksi ympäristöriskien kattavaa arviointia, joka perustuu luotettavimpiin käytävissä oleviin tieteellisiin tietoihin ja kansainvälisen tutkimuksen tuoreimpiin tuloksiin (ks. vastaavasti tuomio 9.9.2003, Monsanto Agricoltura Italia ym., C-236/01, EU:C:2003:431, 113 kohta; tuomio 28.1.2010, komissio v. Ranska, C-333/08, EU:C:2010:44, 92 kohta ja tuomio 19.1.2017, Queisser Pharma, C-282/15, EU:C:2017:26, 56 kohta).
- 58 Unionin tuomioistuim on katsonut tästä seuraavan, että kun siksi, että tehdyt tutkimukset eivät ole riittäviä, vakuuttavia tai selviä, osoittautuu mahdottomaksi määrittellä varmasti, onko väitetty riski olemassa tai kuinka merkittävä se on, mutta todellinen vahinko ympäristölle on todennäköinen siinä tilanteessa, että riski toteutuisi, ennalta varautumisen periaatteen nojalla on oikeus toteuttaa rajoittavia toimenpiteitä, kunhan ne ovat syrjimättömiä ja objektiivisia (ks. vastaavasti tuomio 19.1.2017, Queisser Pharma, C-282/15, EU:C:2017:26, 57 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 59 Lopuksi on todettava, että direktiivin 2008/98 4 artiklan 2 kohdan kolmannen alakohdan mukaan jäsenvaltioiden on otettava huomioon ennalta varautumista ja kestävyyttä koskevien yleisten ympäristönsuojeluperiaatteiden lisäksi myös tekninen toteutettavuus ja taloudellinen hyväksyttävyyys, luonnonvarojen suojelu sekä ympäristöä ja ihmisten terveyttä koskevat kokonaisvaikutukset ja taloutta ja yhteiskuntaa koskevat vaikutukset. Tästä seuraa, että unionin lainsäätäjän tarkoituksena on jätehuoltoa koskevalla erityisalalla ollut asettaa ennalta varautumisen periaate tasapainoon teknisen toteutettavuuden ja taloudellisen hyväksyttävyyden kanssa siten, ettei jätteiden haltijoiden ole pakko varmistaa sitä, ettei kyseiseen jätteeseen sisälly mitään vaarallisia aineita, vaan on riittävää, että ne tutkivat sellaiset aineet, joita jätteessä voi perustellusti olettaa olevan, ja arvioivat jätteen vaaralliset ominaisuudet näitä aineita koskevien laskelmien tai testausten perusteella.
- 60 Tästä seuraa, että sen kaltainen suojoitoimenpide kuin rinnakkaisnimikkeisiin luokiteltavissa olevan jätteen luokittelu vaaralliseksi jätteeksi on tarpeen silloin, kun yksittäistapauksen erityisolosuhteet huomioon ottaen mahdollisimman täydellisen riskinarvioinnin jälkeen jätteen haltijan on käytännössä mahdotonta selvittää, onko jätteessä vaarallisia aineita, tai arvioida kyseisen jätteen vaarallista ominaisuutta (ks. analogisesti tuomio 7.9.2004, Waddenvereniging ja Vogelbeschermingsvereniging, C-127/02, EU:C:2004:482, 44 kohta ja tuomio 13.9.2017, Fidenato ym., C-111/16, EU:C:2017:676, 51 kohta).
- 61 Kuten komissio on korostanut huomautuksissaan, tällainen käytännön mahdottomuus ei saa johtua jätteen haltijan omasta menettelystä.
- 62 Neljänteen kysymykseen on näillä perusteilla vastattava, että ennalta varautumisen periaatetta on tulkittava siten, että kun yksittäistapauksen erityisolosuhteet huomioon ottaen mahdollisimman täydellisen riskinarvioinnin jälkeen sellaisen jätteen, jolle on mahdollista antaa sekä vaarallisuutta että vaarattomuutta osoittava jättekoodi, haltijan on käytännössä mahdotonta selvittää, onko jätteessä vaarallisia aineita, tai arvioida kyseisen jätteen vaarallisia ominaisuuksia, tämä jäte on luokiteltava vaaralliseksi jätteeksi.

Oikeudenkäyntikulut

- 63 Pääasioiden asianosaisten osalta asioiden käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevien asioiden käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kymmenes jaosto) on ratkaissut asiat seuraavasti:

- 1) **Jätteistä ja tiettyjen direktiivien kumoamisesta 19.11.2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/98/EY, sellaisena kuin se on muutettuna 18.12.2014 annetulla komission asetuksella (EU) N:o 1357/2014, liitettä III sekä jätteistä annetun neuvoston direktiivin 75/442/ETY 1 artiklan a alakohdan mukaisen jäteluettelon laatimisesta tehdyn komission päätöksen 94/3/EY ja vaarallisista jätteistä annetun neuvoston direktiivin 91/689/ETY 1 artiklan 4 kohdan mukaisen vaarallisten jätteiden luettelon laatimisesta tehdyn neuvoston päätöksen 94/904/EY korvaamisesta 3.5.2000 tehdyn komission päätöksen 2000/532/EY, sellaisena kuin se on muutettuna 18.12.2014 annetulla komission päätöksellä 2014/955/EU, liitettä on tulkittava siten, että sellaisen jätteen, jolle on mahdollista antaa sekä vaarallisuutta että vaarattomuutta osoittava jättekoodi mutta jonka koostumus ei ole alun perin tunnettu, haltijan on tätä luokittelua varten määritettävä jätteen koostumus ja tutkittava sellaiset vaaralliset aineet, joita jätteessä voi perustellusti olettaa olevan, määrittääkseen sen, onko kyseisellä jätteellä vaarallisia ominaisuuksia, ja haltija voi tätä varten käyttää testimenetelmien vahvistamisesta kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista,**

lupamenettelyistä ja rajoituksista (REACH) annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1907/2006 nojalla 30.5.2008 annetussa komission asetuksessa (EY) N:o 440/2008 säädettyjä näytteenottoja, kemiallisia analyyskejä ja testauksia tai mitä tahansa muuta kansainvälisesti tunnustettua näytteenottoa, kemiallista analyysiä tai testausta.

- 2) Ennalta varautumisen periaatetta on tulkittava siten, että kun yksittäistapauksen erityisolosuhteet huomioon ottaen mahdollisimman täydellisen riskinarvioinnin jälkeen sellaisen jätteen, jolle on mahdollista antaa sekä vaarallisuutta että vaarattomuutta osoittava jättekoodi, haltijan on käytännössä mahdotonta selvittää, onko jätteessä vaarallisia aineita, tai arvioida kyseisen jätteen vaarallisia ominaisuuksia, tämä jäte on luokiteltava vaaralliseksi jätteeksi.

Allekirjoitukset